

**Dabas parka "Piejūra" dabas aizsardzības plāna
sabiedriskās apspriešanas sanāksme 01.10.2019., Carnikavā**

Sanāksmes dalībnieki

Agnese Ģērmane, Carnikavas novada pašvaldība
Genovefa Kozlovska, Carnikavas novada pašvaldība
Jānis Galakrodziniēks, Carnikavas novada pašvaldība
Ināra Stalidzāne, Carnikavas novada pašvaldība
Ainārs Grikmanis, Carnikavas novada pašvaldība
Eduards Burģelis, Carnikavas novada pašvaldība
Kristaps Bergmanis, Carnikavas novada pašvaldība
Inese Silamiķele, Carnikavas Komunālserviss
Edgars Sliede, Carnikavas Komunālserviss
Gundega Ulme, Carnikavas nov. pašvaldība, projekts Life CoHaBit
Agnese Rudusāne, Carnikavas nov. pašvaldība, projekts Life CoHaBit
Raitis Kubuliņš, Ādažu novada dome
Andris Ārsts, Carnikavas TAC
Dainis Pūka, Latvijas Sērfa un SUP federācija
Valdis Perro, SIA "Perro un dēli"
Raivis Pučurs, Grand Media
Gints Lazdiņš, "Zelmeņi"
Juris Ozoliņš, "Jūraskrasti", "Niedrāji", "Grīvas"
Aldis Kunšteins, "Silzemnieki-5"
Anna Elksnīte
Jeļena Hatkeviča
Olga Bogdaova
Jeļena Jansone
Vadims Jakušenoks
Mārtiņš Jērums
Uldis Smagars
Maija Geidāne
Jeļena Gvozdeva
Gundaris Kravalis
Andris Baumanis
Aivars Krūkliņš
Andris Širovs, Dabas aizsardzības pārvalde
Sindra Elksne, sugu un biotopu eksperte
Maija Ušča, Latvijas Dabas fonds
Lelde Eņģele, Latvijas Dabas fonds
Ilze Priedniece, Latvijas Dabas fonds

Sanāksmes protokols

M. Ušča atklāj sanāksmi, informē par darba kārtību, aicina pierakstīties sanāksmes dalībnieku sarakstā, paņemt informatīvo materiālu par dabas parku (pielikumā) un aizpildīt aptaujas anketu (pielikumā).

I. Priednieces prezentācija (pielikumā), kurā informē par dabas parka teritoriju, dabas aizsardzības plāna izstrādes mērķi, dabas parkā veikto dabas vērtību inventarizāciju un konstatētajām dabas vērtībām, konstatētajām problēmām, dabas parka apsaimniekošanas mērķiem un plānotajiem

apsaimniekošanas pasākumiem, priekšlikumiem dabas parka zonējumam, individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem un dabas parka robežu izmaiņām.

M. Ušča vada diskusiju.

D. Pūka ierosina dabas parkam izveidot savu administrāciju ar centru Carnikavā, min Augštaitijas teritoriju Lietuvā kā piemēru.

A. Širovs piekrīt, ka dabas parks būtu pelnījis savu administrāciju, taču būtu jāgroza normatīvi, lai to izveidotu kā valsts institūciju. Bet var darboties nevalstiskās organizācijas, kā tas notiek piemēram, Engures dabas parkā, Abavas ielejas dabas parkā, Babītes ezera dabas liegumā u.c. Arī Gaujas nacionālajam parkam un Ķemeru nacionālajam parkam ir fondi, kas koordinē šo teritoriju apsaimniekošanu.

K. Bergmanis norāda uz problēmu, ka ar kvadricikliem izbraukā dabas parka zemsedzi. Tādēļ, ņemot vērā dabas parka apdzīvoto apkārtni, būtu jāveido valsts struktūra dabas parka pārvaldībai.

A. Širovs skaidro, ka ar kontroli dabas parkā nodarbojas pašvaldības policija un vides inspektori. Izveidot jaunu valsts iestādi pašlaik ir neiespējami.

I. Stalidzāne jautā, kādēļ dabas aizsardzības plānā nav iestrādāts tas, ka pašvaldība var veidot dabas parka pārvaldes institūciju, kaut arī Carnikavas pašvaldība to vairākkārt ir ierosinājusi.

I. Priediece atbild, ka ir bijušas dažādas idejas par dabas parka pārvaldības organizēšanu. Pašlaik plānā ir aprakstīta konsultatīvās padomes veidošana, kā tika runāts pēdējā uzraudzības grupas sanāksmē, bet par iespējamo pašvaldības institūciju plānota tikšanās ar Carnikavas novada pašvaldību.

L. Eņģele papildina, ka zināmas pašvaldību institūcijas, ir, piemēram, Ogres un Ikšķiles novadu pašvaldību veidota aģentūra Ogres Zilo kalnu dabas parkam un Krimuldas novada pašvaldības struktūrvienība Lēdurgas dendroloģisko stādījumu apsaimniekošanai.

M. Jērums atbalsta valsts institūcijas izveidošanu dabas parka pārvaldībai, jo pašvaldība nespēj nodrošināt dabas parka kontroli. Dabas parka administrācijas izveidošana ir paredzēta arī iepriekšējā dabas aizsardzības plānā, un tas būtu jāpagarina, kamēr atrod finansējumu administrācijas izveidošanai.

G. Lazdiņš jautā, kāds ir pamatojums Jūraslejas pļavu iekļaušanai dabas parkā, kā risinās pļavu izbraukāšanu, jo dabas parks ir publiska teritorija. Nepieciešams paredzēt zemesgabala apsaimniekošanai nepieciešamās infrastruktūras būvniecību. Daļa no zemesgabala nav applūstoša.

I. Priediece atbild, ka nepieciešams atsākt pļavu pļaušanu vai noganīšanu un atrašanās dabas parkā tam varētu piesaistīt papildu finansējumu. Jūraslejas pļavas arī pašlaik nav apbūves teritorija. Dabas parkā nobraukšana no ceļiem atļauta tikai teritorijas apsaimniekošanai. Jūraslejas pļavās plānota dabas parka zona, un tajā ir iespējams veidot tūrisma infrastruktūru.

A. Širovs skaidro, ka par nobraukšanu no ceļiem var sodīt, jo tas ir dabas parka individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu pārkāpums. Par šo pārkāpumu Dabas aizsardzības pārvaldē ir protokoli arī no Carnikavas.

G. Kravalis atsaucas uz pašlaik aktuālo diskusiju par koku izciršanu un žodziņu būvēšanu kāpās Carnikavas novadā un lūdz pastāstīt vairāk par to, kas ir pelēkās kāpas.

S. Elksne izstāsta par kāpu veidošanos un dabisko attīstību, kas ietver balto kāpu, pelēko kāpu un mežaino kāpu stadijas. Pelēko kāpu apsaimniekošanas un atjaunošanas mērķis ir ilgāk saglabāt pelēko kāpu stadiju, tādēļ tiek izcirstas savulaik iestādītās vai dabiski ieaugušās priedes.

M. Jērums saka, ka tika izcirstas arī par 20 cm resnākas priedes, cilvēki ies pa klajo kāpu, bet tur sūnas u.c. zemsedze ir centimetru bieza.

S. Elksne saka, ka neliela slodze pelēkajām kāpām ir vajadzīga, lai smiltis kustētos, bet slodze nedrīkst būt pārāk liela.

E. Burģelis neredz pamatojumu noteikt jaunus ierobežojumus. Kaimiņu valstu pieredze rāda, ka ir vajadzīga infrastruktūra, lai cilvēki varētu ērti apmeklēt dabas parku. Nosakot liegumus, ir jāparedz mehānisms, lai būtu iespēja, ka valsts atpērk šos īpašumus.

I. Priedniece atbild, ka infrastruktūra ir būtiska šī dabas aizsardzības plāna daļa, to var redzēt infrastruktūras kartēs. Gaidīsim ierosinājumus par vietām, kur vēl būtu jāparedz kaut kas no infrastruktūras. Jūraslejas pļavas jau šobrīd nav apbūvējama zeme, tās ir applūstošā teritorija. Tās netiek izmantotas, ir pamestas un aizaug. Dabas parka statuss dotu perspektīvu apsaimniekošanai – pļaušanai un ganīšanai projektu ietvaros. Apsaimniekotās pļavas un augus tajās varētu rādīt tūristiem.

Jautājums no zāles: kādēļ jānosaka aprobežojumi un jāiekļauj dabas parkā?

I. Priedniece: dabas parkā nav jāiekļauj aprobežojuma dēļ, bet gan apsaimniekošanas dēļ – lai atjaunotu pļavas un putnu dzīvotnes.

Diskusija par pļavu apsaimniekošanu: pašlaik pļavas ir tik slapjas, ka ganīt nav iespējams; arī dabas parkā būs iespējams atjaunot pļavu apsaimniekošanai nepieciešamos grāvjus; jāparedz infrastruktūra, kur būs iespējams piebraukt un iet.

A. Širovs: ja īpašums atrodas dabas parkā, pašvaldība var piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa atlaidi. Mīn piemērus Jelgavas Pilssalā un Jūrmalā, kur noganītas pļavas ir tūrisma objekti, kas piesaista apmeklētājus. Aicina sniegt priekšlikumus infrastruktūras plānošanai.

I. Priedniece informē, ka dabas aizsardzības plānā ir paredzēts pasākums, ka valsts vārētu atpirkt privātās zemes, pašlaik tas ir paredzēts dabas lieguma un regulējamā režīma zonā.

A. Širovs informē, ka Dabas aizsardzības pārvalde ir vērsusies ministrijā ar priekšlikumiem par zemes atpirkšanu, bet ir saņemta atbilde, ka pašlaik tam naudas nav.

Jautājums: kādas ir privāto zemes īpašnieku iespējas caur dabas aizsardzības plānu iegūt līdzekļus un sakārtot infrastruktūru savos īpašumos?

I. Priedniece atbild, ka arī privāto zemju īpašnieki var iesaistīties dažādos projektos, t.sk. arī LIFE projektos. Piemēram, LDF projektos partneri ir bijuši arī zemnieku saimniecības. Bet tas, ka dabas aizsardzības plānā ir paredzēts kāds pasākums, nenozīmē, ka tā īstenošanai noteikti būs nauda, tā ir tikai iespēja startēt projektu konkursos.

I. Stalidzāne informē, ka līdz šim Carnikavas pašvaldībai ir bijusi iespēja pieteikt projektus tikai dažos konkursos un nav zināms, ka tuvākajā laikā atkal būs šāda iespēja. Tādēļ ierosina plānā norādīt konkrēti, no kurām programmām būs pieejams finansējums infrastruktūrai.

I. Stalidzāne turpina par dabas parka apsaimniekošanu: plānā ir pateikts, kas ir jā dara, bet nav pateikts, kā to varam izdarīt, pa kuriem varam izvest kokmateriālus. Plānā jābūt paskaidrojošajai daļai, pa kuriem ceļiem un stīgām, kā varēs izvest kokmateriālus.

I. Priedniece atbild, ka plānā ir iezīmēti teritorijas apsaimniekošanai nozīmīgākie ceļi, un aicina sniegt konkrētus priekšlikumus, ja ir nepieciešams iezīmēt vēl kādu ceļu. Vērš uzmanību, ka tik lielai teritorijai nevar iezīmēt katru kokmateriālu izvešanas ceļu, plānā minētie pasākumi ir rekomendējoši, nevis obligāti.

E. Burģelis: katram ciemam ir vajadzīga izeja uz pludmali, tās ir jāiestrādā plānā, lai būtu iespējams apsaimniekot pludmali, izvest atkritumus.

I. Priedniece lūdz konkretizēt, kur šādi ceļi nav iezīmēti, jo plānā ir iezīmēta piekļuve pludmalei no katras apdzīvotās vietas. Iezīmētos ceļus var izbūvēt par tādiem, kur var iebraukt ar nepieciešamo transportu. Ja ceļš ir iezīmēts plānā, tad saskaņošana ir vienkāršāka.

E. Burģelis: pludmalei ir jāpiekļūst arī glābējiem, nepieciešami ceļi, kur var braukt līdz 8 t smagas mašīnas.

L. Eņģele papildina, ka plānā iezīmētie apsaimniekošanas ceļi domāti arī glābšanas dienestu transportam un tos var atbilstoši izbūvēt.

D. Pūka ierosina plānā norādīt krustojumu ar Promenādi, kur ir t.s. Reiņa ceļš. Tur ir izbrauktuve uz Laivu ielu, lai smagajai tehnikai nav jābrauc pa izbūvēto gājēju celiņu, nepieciešams attaisīt vaļā sētiņu.

D. Pūka atbalsta pašvaldību aģentūras izveidošanu dabas parka apsaimniekošanai līdzīgi, kā darbojas Ogres un Iksšķiles aģentūra Ogres Zilajos kalnos.

D. Pūka ierosina vairāk izmantot ūdensceļus. Nepieciešams iztīrīt Lilastes upi no dažādiem "dzelžiem", lai varētu droši kuģot ar jahtām. Lilastē ir jahtu piestātne un plānotais tiltiņš pār Lilastes upi tām traucēs. Nepieciešams arī iztīrīt Eimuru kanālu no kokiem, lai varētu braukt ar SUP dēļiem. Šos pasākumus nepieciešams iekļaut dabas aizsardzības plānā.

U. Smagars jautā, kādēļ nav nekāda kompensācija par zemi pie Garezeriem. Līdzīgos gadījumos, kad valstij vajag zemi ceļiem u.tml., zemi atpērk. Bet šeit 25 gadus tikai maksā zemes nodokli. Izeju redz tiesvedībā ar valsti Satversmes tiesā vai starptautiski.

I. Priedniece piekrīt, ka situācija ir jārisina. Dabas aizsardzības plānā ir paredzēts pasākums privāto zemju atpirkšanai, t.sk. arī pie Garezeriem.

R. Kubuliņš informē par Ādažu novada pieredzi publisko ūdeņu apsaimniekošanā un izveidoto ūdenstilpju un mežu apsaimniekošanas komisiju, uz kā pamata pēc novadu apvienošanas varētu veidot aģentūru dabas parka apsaimniekošanai. Šajā aģentūrā būtu jāpiedalās arī valstij ar savu finansējumu.

V. Perro uzskata, ka bruņošanās piesārņo dabu. Zaļo vārnu ligzdošanas vietā maijā lidoja helikopteri. Ierosina pusi no aizsardzības budžeta piešķirt dabas aizsardzībai.

D. Pūka jautā, kādēļ Dabas aizsardzības pārvalde atļāva izcelties desantam un braukt cauri dabas parkam pa Lilastes ielu. Ierosina šo ceļu izbūvēt par Aizsardzības ministrijas līdzekļiem.

A. Širovs atbild, ka desanta izcelšanai tika atrasta vieta ar vismazāko ietekmi.

Sanāksmi vadīja

Sanāksmi protokolēja

 M. Ušča
 L. Eņģele